

جزء بیست و ششم

صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

راه یاران محمد

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ

عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ﴾

سوره فتح، آیه ۲۹

محمد پیامبر خدا و همراهانش، در برابر دشمنان
بی‌دین سرسخت‌اند و با خودشان مهربان.

سُورَةُ الْفَتْحِ

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
 تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
 فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي
 الْإِنْجِيلِ كَرَزِعٍ أُخْرِجَ شَطْرُهُ فَفَازَهُ، فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَى
 عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

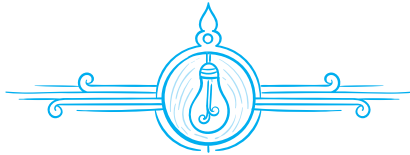
يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا
 أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ، بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
 لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يَغْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
 اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يُنَادُونَكَ مِنَ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

تلاوت آیه

مدرسه حفظ

همراهان محمد ﷺ چگونه اند؟

همراه محمد ﷺ باید شبیه او باشد. شبیه او که برای مردم مدینه از پدر مهربان تر بود و برای مشرکان مکه، از صاعقه بی امان تر. شبیه او که در حق خود از تلافی و انتقام به سادگی چشم می پوشید و در حق مظلوم همچون دریایی طوفانی می خروشید. همراه محمد ﷺ، باید مثل خود او، آمیزه ای از رحم و خشم و مهر و قهر باشد. مثل آب که گاه سیراب می کند و گاه سیلاب می شود، مثل آتش که گرم می کند و می سوزاند، مثل خاک که می رویاند و می میراند. پای هر کدام که بلند، پای این همراهی هم خواهد لنگید.

حضرت محمد ﷺ، پیامبر خدا است، و یارانش نمونه‌هایی بی‌نظیر از یک امت مقتدر و مهربان‌اند. آنان که در میدان نبرد، استوار و شکست‌ناپذیرند و در میان خود، با مهر و عطوفت زندگی می‌کنند، الگویی روشن از جامعه‌ای ولایی و موفق را به نمایش می‌گذارند. این آیه شریفه، هویت امت اسلامی را در دو واژه خلاصه می‌کند: صلابت در برابر دشمن و مهربانی در میان خود.

برای درک این دو ویژگی، صحنه‌ای از تاریخ صدر اسلام را تصور کنید: یاران پیامبر ﷺ در جنگ خیبر، قلعه‌های مستحکم یهودیان را در هم می‌شکنند. علی رضی الله عنه که پرچمدار سپاه است، با قدرت و صلابت، دروازه‌ی قلعه را از جا می‌کند. اما همین علی رضی الله عنه، همیشه دست مهربانش بر سر یتیمان است. این همان ترکیب زیبای صلابت و رأفت است که امت اسلامی را متمایز می‌کند.

یا به روزهای سخت شعب ابی‌طالب فکر کنید؛ جایی که مسلمانان در محاصره‌ی شدید اقتصادی قرار داشتند. در آن دوران، پیامبر اکرم ﷺ با وجود تمام سختی‌ها، دل‌داری و محبتش را از کسی دریغ نمی‌کرد. آنان که از غذای اندک خود به دیگران می‌بخشیدند، نمونه‌ای از ﴿رَحْمَاءٌ بَيْنَهُمْ﴾ بودند.

(زیست اسلامی یعنی چه؟ معنای چگونگی زندگی اجتماعی اسلامی چیست؟ این را در قرآن و در نهج‌البلاغه و در روایات می‌شود

پیدا کرد. در این الگو، «لَيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» وجود دارد، یعنی «عدالت»؛ در این الگو «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ» وجود دارد، یعنی «مرزبندی با دشمن»؛ در این الگو «رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» وجود دارد، یعنی «مهربانی مؤمنین و مردم با یکدیگر»؛ اینها خطوط اصلی است؛ ما از هر کدام از اینها که غفلت کرده باشیم و غفلت بکنیم و زمین بماند، نقصی در الگوی زیست اسلامی به وجود می‌آید.^۱

این ویژگی‌ها نه تنها در میدان جنگ، بلکه در زندگی روزمره‌ی مسلمانان نیز باید جاری باشد. تصور کنید در جامعه‌ای زندگی می‌کنید که افراد در برابر تهدیدهای دشمنان خارجی، همچون سدی مستحکم عمل می‌کنند، و در مسائل داخلی، اختلافات خود را با گفتگو و محبت حل می‌کنند. چنین جامعه‌ای، الگویی است که آیه‌ی شریفه توصیف می‌کند. امروز نیز این آیه، چراغ راهی برای امت اسلامی است. در برابر دشمنانی که با توطئه‌ها و تحریم‌ها به دنبال شکستن عزت مسلمانان‌اند، باید صلابت نشان دهیم. در میان خود نیز، با مهربانی، کمک به نیازمندان و رعایت انصاف، پایه‌های جامعه‌ای قوی و متحد را بنا کنیم. اگر این دو ویژگی در میان ما نهادینه شود، هیچ دشمنی نمی‌تواند بر ما غلبه کند و هیچ اختلافی نمی‌تواند ما را از هم جدا سازد.

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مردمی در آستانه انتخابات ریاست جمهوری

خداوند در این آیه از ما خواسته است که:

در برابر دشمنان حق، استوار و قاطع باشیم و در میان خود، روحیه‌ی مهربانی و همدلی را تقویت کنیم.

برای عمل به این آیه در زندگی می‌توانیم:

🕌 به جای بی‌تفاوتی نسبت به دشمنی با حق، آگاهی خود را افزایش دهیم و اقدامات عملی برای ایستادگی در برابر دشمنان داشته باشیم.

🕌 با همه مسلمانان عالم، به دنبال تقویت روحیه‌ی رحمت و محبت باشیم و در هنگام اختلاف، به جای تفرقه، بر همدلی تمرکز کنیم.

